

İçindekiler

Ekonomik Araştırmalar.....	2
İşsizlik Oranı Nisan Ayında Yükseldi	2
Tüketici Güven Endeksi Geriledi	2
Ekonomik Güven Endeksi Geriledi	3
TCMB Politika Faizini Arttırdı	3
Haziran Ayında Aylık Enflasyon %3,92 Oldu	4
Dış Ticaret Açığı Mayıs Ayında %17,6 Arttı	4
Sanayi Üretimi Yıllık %1,2 Azaldı	5
Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları	6
Dünya Çevre Günü, Bu Yıl “Plastik Kirliliğine Çözüm” Temasıyla Kutlandı	6
Tüm Askerlik İşlemleri Tek Ekranda Toplandı: Askerliğin Bütünleşik Hizmeti ..	8
Uluslararası Araştırmalar	10
Adalet ve Sosyal Değişim Talebi Fransa’yı Sardı	10
İsveç’te Kuran’a Yönelik Bir Provakatif Eylem Daha Düzenlendi	12
Wagner PMC’nin Rusya’daki Başarısız Darbe Girişimi	14
Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar	17
Koruyucu Aileler Artıyor	17
Fransa’da Toplumsal Hareketler Şiddetleniyor!	18
İsveç ve İslamofobi	19
Güney Asya Araştırmalar	21
Ekonomik Krizle Mücadele Eden Pakistan ile Uluslararası Para Fonu (IMF) Arasında 3 Milyar Dolarlık Bir Kurtarma Paketi Üzerinde Uzlaşıya Varıldı	21
Yunanistan’daki Tekne Faciasının Ardından Pakistan’da 10 Kişi Tutuklandı .	22
Hindistan’da Tren Kazası: Odisha’daki Kazada En Az 288 Kişi Öldü.....	23
Bize Ulaşın.....	24
SAM Ekibi	25

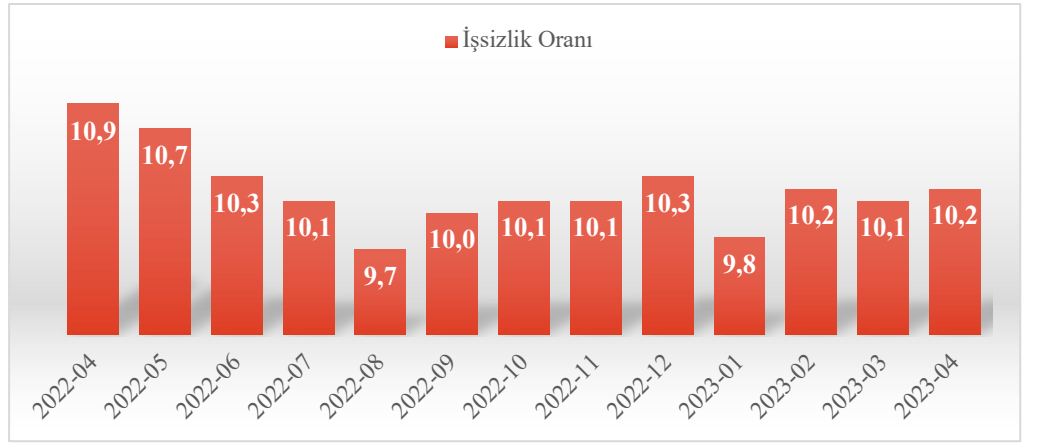
Ekonomik Araştırmalar

İşsizlik Oranı Nisan Ayında Yükseldi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2023 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre 74 bin kişi artarak 3 milyon 585 bin kişi oldu. Böylece işsizlik oranı %10,2 olarak gerçekteşti.

İstihdam edilenlerin sayısı 2023 yılı Nisan ayında 521 bin kişi artış ile 31 milyon 610 bin kişi olurken istihdam oranı %48,4 olarak gerçekteşti.

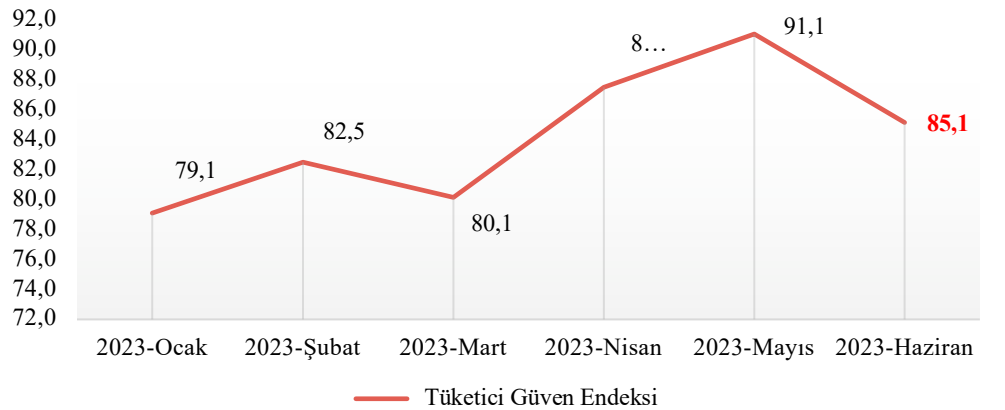
İşgücü 2023 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre 35 milyon 195 bin kişi arttı. Böylece işgücüne katılma oranı %53,9 olarak gerçekteşti.

Kaynak: TÜİK

Tüketici Güven Endeksi Geriledi

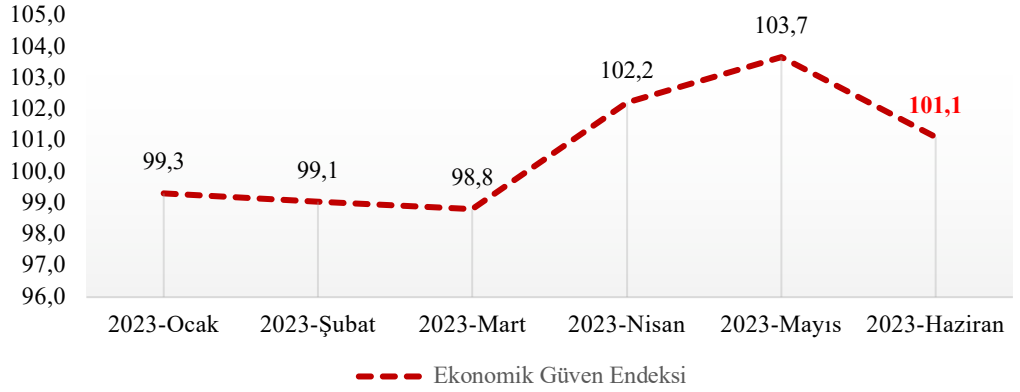
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi Haziran ayı verileri yayımlandı. Buna göre Mayıs ayında 91,1 olan endeks değeri Haziran ayında %6,5 azalarak 85,1 seviyesine geriledi.

Kaynak: TÜİK

Ekonomik Güven Endeksi Geriledi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Haziran ayına ait ekonomik güven endeksi verilerini yayımladı. Verilere göre endeks, Mayıs ayında 103,7 iken, Haziran ayında %2,5 oranında azalarak 101,1 değerini aldı.

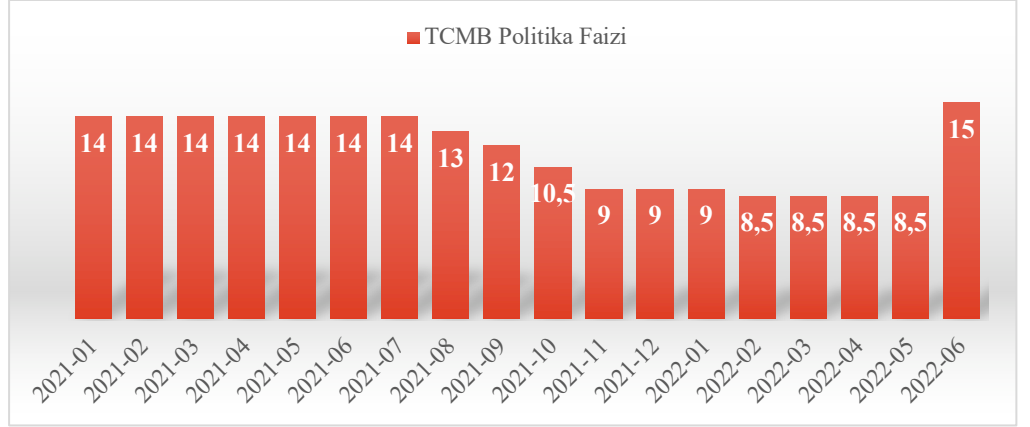
Kaynak: TÜİK

TCMB Politika Faizini Arttırdı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), yılın altıncı Para Politikası Kurulu toplantısını gerçekleştirdi. Kurul politika faizinin (bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı) %8,5 seviyesinden %15 seviyesine çıkarılmasına karar verdi. Toplantıda şu ifadelere yer verildi: “Kurul, dezenflasyonun en kısa sürede tesisi, enflasyon beklentilerinin çıpalanması, fiyatlama davranışlarındaki bozulmanın kontrol altına alınması için parasal sıkılaştırma sürecinin başlamasına karar vermiştir. Küresel ekonomide enflasyon düşerken, halen uzun dönem ortalamalarının çok üzerinde seyretmektedir. Bu nedenle, bütün dünyada merkez bankaları enflasyonu düşürmeye yönelik tedbirler almaktadır.

Ülkemizde, yakın döneme ilişkin göstergeler enflasyonun ana eğiliminde yükselişe işaret etmektedir. Bu gelişmede yurtiçi talepteki güçlü seyir, maliyet yönlü baskılar ve hizmet enflasyonundaki katılık belirleyici olmuştur. Kurul, bu unsurlara ek olarak fiyatlama davranışlarındaki bozulmanın enflasyon üzerinde ilave olumsuz etki yapacağını öngörmektedir.

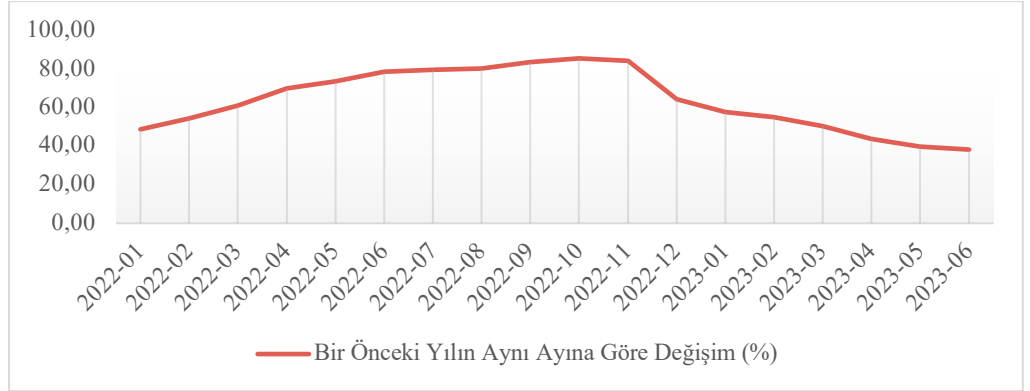
Kurul politika faizini enflasyonun ana eğiliminin gerilemesini ve orta vadede yüzde 5 hedefine ulaşmasını sağlayacak parasal ve finansal koşulları oluşturacak şekilde belirleyecektir. Enflasyon görünümünde belirgin iyileşme sağlanana kadar parasal sıkılaştırma gerektiği zamanda ve gerektiği ölçüde kademeli olarak güçlendirilecektir. Enflasyon ve enflasyon eğilimine ilişkin göstergeler yakından takip edilecek ve TCMB, fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda elindeki tüm araçları kararlılıkla kullanmaya devam edecektir.”

Kaynak: TCMB

Haziran Ayında Aylık Enflasyon %3,92 Oldu

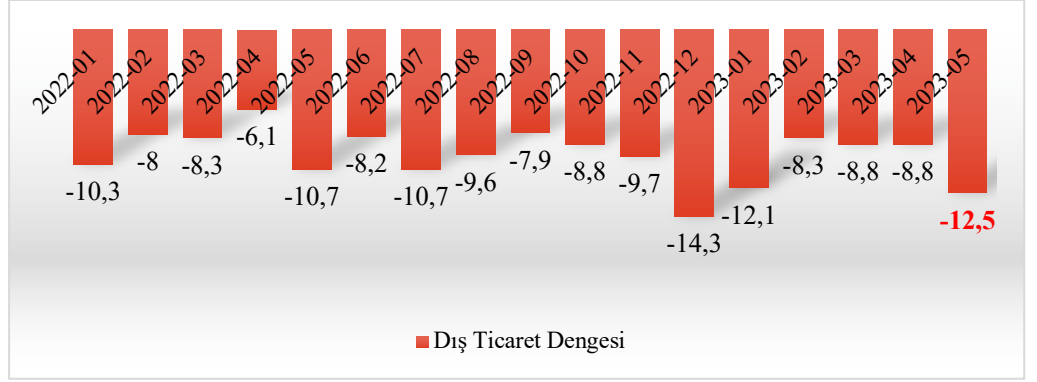
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Haziran ayına ait tüketici fiyat endeksi verilerini yayımladı. TÜFE'deki değişim 2023 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %3,92, bir önceki yılın Aralık ayına göre %19,77, bir önceki yılın aynı ayına göre %38,21 ve on iki aylık ortalamalara göre %59,95 olarak gerçekleşti.

Kaynak: TÜİK

Dış Ticaret Açığı Mayıs Ayında %17,6 Arttı

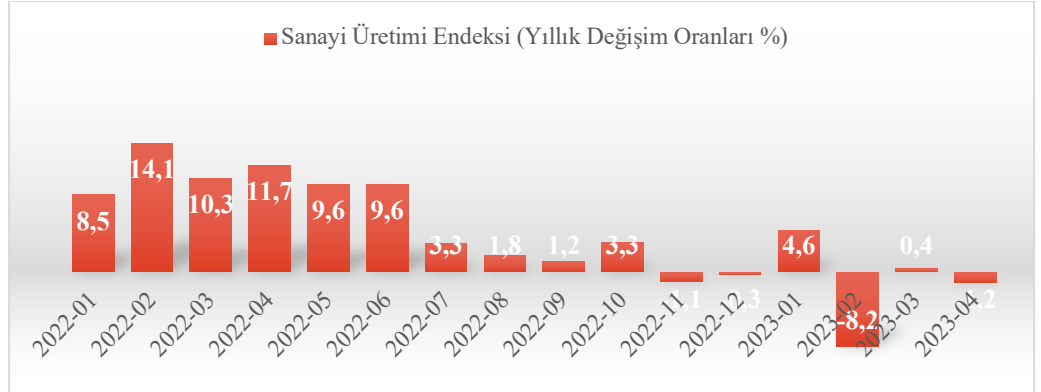
Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret Mayıs ayı verileri yayımlandı. Verilere göre ihracat 2023 yılı Mayıs ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %14,4 artarak 21 milyar 659 milyon dolar, ithalat %15,5 artarak 34 milyar 186 milyon dolar oldu. Mayıs ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %17,6 artarak 10 milyar 657 milyon dolardan, 12 milyar 527 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Mayıs ayında %64,0 iken, 2023 Mayıs ayında %63,4'e geriledi.

Kaynak: TÜİK

Sanayi Üretimi Yıllık %1,2 Azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Nisan ayına ait sanayi üretimi verilerini yayımladı. Verilere göre sanayi üretimi Nisan ayında yıllık %1,2 ve aylık %0,9 azaldı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2023 yılı Nisan ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %12,2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %4,3 azalırken imalat sanayi sektörü endeksi aynı kaldı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2023 yılı Nisan ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %0,9 ve imalat sanayi sektörü endeksi %1,0 azalırken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %0,5 artış gösterdi.

Kaynak: TÜİK

**Kent, Yönetim ve
Çevre Araştırmaları**

**Dünya Çevre Günü, Bu Yıl "Plastik Kirliliğine Çözüm"
Temasıyla Kutlandı**

Kaynak: <https://www.healthworldnews.net/5-haziran-dunya-cevre-gunu/>

Birleşmiş Milletler (BM) tarafından her yıl 5 Haziran'da kutlanan "Dünya Çevre Günü"nde, bu yıl "plastik kirliliğine çözüm" teması öne çıktı. Fildişi Sahili'nin ev sahipliği yaptığı ve Hollanda'nın da destek verdiği bu yılki etkinliğin odak noktası, plastik kirliliği ve plastiğin ülkeler, kişiler ve kurumlarca sürdürülebilir kullanılması olarak belirlendi.

Bu sene 50'ncisi düzenlenen etkinlik öncesi UNEP, plastik kirliliğine çözüm amacıyla rapor yayımladı. Küresel çapta plastik kirliliğinin önlenmesi için çözümler önerilen raporda, söz konusu kirliliğin azaltılmasının ekonomik faydalarına dikkat çekildi. Raporda, 2040'a kadar plastik kirliliğini yüzde 80 azaltabilmek için önce gereksiz plastik üretiminin azaltılmasının önemine işaret edilerek, bu kapsamda 3 aşamalı plan önerildiği belirtildi.

İlk aşamada, plastiğin tekrar kullanılması tavsiye edilen raporda, tekrar doldurulabilir şişeler ve depozito uygulamalarının hayata geçirilmesiyle 2040'a kadar kirliliğin yüzde 30 azaltılmasının hedeflendiği kaydedildi. Plastik atıkların geri dönüştürülmesi esasına dayanan ikinci aşamada, geri dönüşümün karlı ve uygulanabilir hale gelmesi durumunda geri dönüştürülebilir plastik oranının yüzde 21'den yüzde 50'ye çıkartılabileceği vurgulandı. Son aşamada da plastik ambalaj gibi ürünlerin yerine kâğıt ya da geri dönüştürülebilir materyaller kullanılarak plastik kirliliğinde yüzde 17'lik bir ilave düşüş sağlanabileceği aktarıldı.

3,25 trilyon dolar daha tasarruf edilmesine imkân tanınacak

Raporda, plastik kirliliğini azaltmayı öngören planın uygulanması durumunda 1,27 trilyon dolar tasarruf sağlanmasının öngörüldüğü ifade edildi. Plastik kirliliğinin çevreye, sağlığa ve havaya vereceği zararların azaltılmasıyla 3,25 trilyon dolar daha tasarruf sağlanabileceğine dikkat çekildi. Böyle bir değişimin ise 2040'a kadar, çoğu az gelişmiş ülkelerde olmak üzere, 700 bin istihdam artışına yol açabileceği vurgulandı.

UNEP İcra Direktörü Inger Andersen, "Plastiği üretme, kullanma ve atma şeklimiz, ekosistemimizi kirletiyor ve iklimi bozarak insan sağlığı açısından risk oluşturuyor." ifadesini kullandı. Andersen, UNEP raporunun, plastikleri ekosistemden ve vücuttan uzak tutacak bir yaklaşım benimseyerek bu riskleri önemli ölçüde azaltmaya yönelik bir yol haritası ortaya koyduğunu belirtti.

Mikroplastikler çevre ve insan sağlığını tehdit ediyor

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye Mukim Temsilcisi Louisa Vinton, AA muhabirine yaptığı açıklamada, plastiklerin, ekosistemleri ve insan sağlığını doğrudan olumsuz etkilediğini, plastiklerin, çözüldüğünde mikroplastik ve diğer zararlı maddelerle suya, toprağa ve deniz ürünlerine tehdit oluşturduğunu aktardı. Vinton, Ellen MacArthur Vakfının verilerine göre, plastik kirliliğinin bu oranda devam etmesi halinde 2050'ye gelindiğinde okyanuslarda balıklardan daha çok plastik bulunacağı uyarısında bulundu.

"Plastik atıklar konusunda ülkeler bir araya gelmeli"

Plastik atıklarla mücadele için ülkelerin bir araya gelmesi gerektiğine işaret eden Vinton, "Bu tür uluslararası çabaların, dünya atmosferindeki ozon deliğinin küçültülmesine önemli ölçüde yardımcı olan en başarılı uluslararası anlaşmalardan Montreal Protokolü gibi birçok başarılı örneği var. Plastik kirliliğinin azaltılması için de benzer çabalara ihtiyaç var." değerlendirmesinde bulundu.

Vinton, plastiklerin, üretim sırasında veya atıklardan kaynaklanan emisyonlar nedeniyle iklim değişikliği ile ilişkilendirildiği ve üretim sürecinde birçok toksik kimyasal maddeyi bir arada bulundurduğunun altını çizdi.

UNDP Türkiye Mukim Temsilcisi Vinton, kalıcı özellik göstermeleri sebebiyle çevre ve insan sağlığını olumsuz etkileyen maddelerin kullanılmasına yasaklama ve sınırlama getiren Stockholm Sözleşmesi'nin çok sık kullanılan bir plastikleştirici olan UV-328'i listesine eklemesini "kritik" bir adım olarak nitelendirdi.

Plastik kirliliğine karşı uluslararası çabaların Birleşmiş Milletler Çevre Meclisinin (UNEA) bu konuda önemli politikalar belirlemesiyle 2014'ten beri ivme kazandığını söyleyen Vinton, şunları kaydetti: "UNEA, 2022'nin başında

Kenya'nın Nairobi kentinde yaptığı müzakerelerin ardından 2 önemli karar aldı. Bunlardan ilki, plastik kirliliğinin sona erdirilmesi için 2024'e kadar yürürlüğe girecek uluslararası yasal bağlayıcılığı olan bir karar, ikincisi de atıklar konusunda bir panel kurulmasına yönelik yapılan bir anlaşma oldu."

Tüm Askerlik İşlemleri Tek Ekranda Toplandı: Askerliğim Bütünleşik Hizmeti

Kaynak: <https://cbddo.gov.tr/haberler/6752/tum-askerlik-islemleri-tek-ekranda-toplandi-askerligim-butunlesik-hizmeti>

Devlet Kapısı'nda 21 Mart 2023 tarihinde devreye alınan Askerliğim bütünleşik hizmeti, vatandaşlarımıza askerlik süreçlerini daha kolay bir şekilde takip etme olanağı sağlıyor. Vatani görevini yapmaya hazırlanan gençlerden terhis olmuş ve yedeklik dönemi başlamış vatandaşlarımıza kadar askerlik görevi bulunan her erkek Türk vatandaşımızın işlemlerini kolaylıkla gerçekleştirebildiği Askerliğim bütünleşik hizmeti açıldığı günden bu yana en çok ilgi gören hizmetler arasında yer alıyor. Mayıs 2023 itibarıyla 19.002.806 kez kullanılan hizmet, e-Devlet Kapısı'nda en çok kullanılan bütünleşik hizmetlerden biri oldu.

e-Devlet Kapısı'ndaki askerlik işlemlerini tek bir platformda toplayarak vatandaşların işlemlerini daha rahat hızlı bir şekilde yapabilmelerini sağlayan Askerliğim bütünleşik hizmeti, vatandaşlarımıza büyük kolaylık sağlıyor. Askerliğim bütünleşik hizmeti askerlik çağı öncesi dönem, yoklama dönemi, celp ve sevk dönemi, muvazzaflık dönemi ve yedeklik dönemi olmak üzere askerlik süreci içerisindeki 5 dönemi kapsıyor.

Bedelli askerlik görevini yerine getirecek vatandaşlar için sevk işlemleri 31 Mayıs 2023 tarihinde başlarken, bu yılın ikinci er grubunun sevk işlemleri ise 1 Haziran 2023 tarihinde başlayacak. Askerliğim bütünleşik hizmetine giriş yapan askere gitmeye hazırlanan vatandaşlarımız otomatik olarak kendilerini ilgilendiren “Celp ve Sevk Dönemi”ne yönlendiriliyor. Buradan hizmet şekli, kuvveti, eğitim birliği, sınıfı, rütbesi, celp ve sevk dönemi ile sevk tarihi bilgilerini içeren sınıflandırma bilgilerini ve askere gitmesine kalan gün sayısını görüntüleyebiliyorlar. Ayrıca, sevk belgesine de bu sayfa üzerinden ulaşabiliyorlar.

Adalet ve Sosyal Değişim Talebi Fransa'yı Sardı

Kaynak: BBC News, <https://www.bbc.com/news/world-europe-66084677>.

27 Haziran'da Paris'in Calamart banliyösünde Kuzey Afrika kökenli 17 yaşındaki Nahel M. trafik polisinin dur ihtarına uymamasının ardından çıkan arbedede öldürüldü. Genç Nahel'in trajik ölümü, yaygın bir öfkeye yol açarak, Fransa genelinde bir protesto dalgasına yol açtı. Nahel'i anmak için toplanan binlerce gösterici, süre gelen ayrımcılık ve eşitsizlik sorunlarından mağdur olanlar için acil toplumsal değişim çağrısıyla sokaklara döküldü. Nahel'in öldürüldüğü haberinin sosyal medyada hızla yayılmasının ardından Paris, Marsilya, Lyon gibi büyük şehirlerde halk protestoları patlak verdi. Protestocular, Nahel'in ailesiyle dayanışma içinde olduklarını ifade ederken, Fransa'da kronik bir sorun olarak kabul edilen ırk ayrımcılığına, İslamofobiye ve yabancı düşmanlığına karşı seslerini yükselttiler. Protestocular, "Nahel İçin Adalet" ve "Nefrete Hayır" gibi dövizlerle birlikte Fransa'da acil bir toplumsal dönüşüme ihtiyaç olduğunu kamuoyuna duyurmayı amaçlıyor. Protestoların şiddetinin artmasına karşılık Fransız Polisi göz yaşartıcı gaz kullanırken, protestocular ise çok sayıda aracı ateşe verdi. Nahel'in öldürülmesinden sorumlu tutulan polis memuru ise geçici olarak tutuklandı. Nanterre Savcısı Pascal Prache, olayın ardından yaptığı açıklamada ilk soruşturmasına binaen silahlı saldırıda "silahın yasal kullanımına ilişkin koşulların karşılanmadığını" düşündüğünü ifade etti. Savcı Prache'yi bu sonuca götüren video kaydının sosyal medyada hızla yayılması halihazırda uzun bir süredir dezavantajlı mahallerde devam eden polis ve Afrika kökenli gençler arasındaki çatışmayı daha da şiddetlendirmiş görünüyor. Başta Kuzey Afrika kökenliler olmak üzere göçmen toplulukları arasında, Fransız Polisi'nin beyaz olmayan gençlere yönelik taktikler uyguladığına yönelik artan bir endişe yaygınlaşmış durumda.

Trajik olayın ardından Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron yaptığı açıklamada olayı "Açıklanamaz ve affedilemez" olarak nitelendirdi.

Marsilya'ya yaptığı ziyarette Macron, “Bir genç öldürüldü. Tüm ulusu harekete geçirdik. Ayrıca kurbanın ailesine saygı ve sevgilerimi sunuyorum” ifadelerini kullandı. Kuzey Afrika kökenli Fransız futbol yıldızı Kylian Mbappe, Twitter üzerinden paylaştığı mesajda “Fransa'm için acı çekiyorum. Kabul edilemez durum. Tüm düşüncelerim Nael'in ailesi ve sevdikleriyle, bu küçük melek çok erken gitti” ifadelerini kullandı. Kuzey Afrika kökenli olarak polis şiddetinin yoğun yaşandığı Paris banliyölerinde büyüyen bir genç olarak Mbappe'nin mesajı, protestoların şiddetlenmesini engelleyebilecek sağduyuyu içeriyordu. Fakat protestolar hız kesmeden artmaya devam etti ve göstericiler, Paris'in güneyindeki L'Hay les-Roses Belediye Başkanı Vincent Jeanbrun'un evini yaktı. Başkan Jeanbrun, Twitter'dan paylaştığı mesajda protestocuların, “yangın çıkamadan önce evine arabayla çarptığını ve eşinin ve bir çocuğunun yaralandığını” belirtti. Olayı soruşturan Savcı Stephane Hardouin saldırının “cinayete teşebbüs olarak nitelendirildiğini ve faillerin tespit edilerek adalete teslim edilmesi için gerekli tüm tedbirlerin alınacağını” ifade etti. Fransa Başbakanı Elisabeth Borne saldırıyı kınarken, “Burada gördüğümüz türden bir hareket özellikle şok edici. Hiçbir şiddetin cezasız kalmasına izin vermeyeceğiz” ifadeleriyle faillerin “son derece sert” bir şekilde cezalandırılması çağrısında bulundu. Başbakan'ın sert tutumuna bir destek de İçişleri Bakanı Gerald Darmanin'den geldi. Darmanin, görevli polis memuru sayısının 9 binden 40 bine, sadece Paris bölgesinde subay sayısının ikiye katlanarak 5 bine ulaşacağını ifade etti. Darmanin, “Düzensizliğin profesyonelleri evlerine gitmeli, devletin tepkisi son derece sert olacak” ifadelerini kullandı. Darmanin, gösterilerde 200'den fazla polisin yaralandığını ve tutuklanan protestocuların yaş ortalamasınının 17 olduğunu da sözlerine ekledi. Gösterilerin başlamasından bu yana 2000 aracın ateşe verildiği tespit edilirken Maliye Bakanı Bruno Le Maire, 700'den fazla banka şubesi ve işyerinin de yağmalandığını ifade etti. Protestoların sokak çatışmalarına dönmesinin ardından Nahel'in büyükannesi Nadia “Dükkanları, otobüsleri ve okulları yok etmelerini istemiyoruz. Nahel'i bir bahane olarak kullanıyorlar” ifadesiyle sükûnet çağrısında bulundu. Manidar bir zamanlamayla silahı ateşleyen polis memuru için para bağışı yapıldığı sırada itidal çağrısında bulunan kederli büyükanne Nadia, “Kalbim acı içinde umarım polis memuru herkes gibi cezalandırılır” ifadesini kullandı.

İsveç'te Kuran'a Yönelik Bir Provakatif Eylem Daha Düzenlendi

Kurban Bayramı'nın ilk gününde Salwan Momika isimli bir Iraklı mülteci, Stockholm Camii önünde Müslümanların kutsal kitabı Kuran-ı Kerim'in bir nüshasını ateşe verdi. İslam dünyasına yönelik yapılan provakatif eylemin yankıları sürerken bir kınama mesajı da İsveç Dışişleri Bakanlığı'ndan geldi.

Eylemi “İslamofobik” olarak nitelendiren Dışişleri Bakanlığı, “İsveç hükümeti, İsveç’teki gösterilerde bireyler tarafından işlenen İslamofobik eylemlerin Müslümanlara karşı saldırgan olabileceğini tamamen anlıyor. Hiçbir şekilde İsveç hükümetinin görüşlerini yansıtmayan bu eylemleri şiddetle kınıyoruz” ifadelerini kullandı. Dışişleri’nin yaptığı açıklamanın devamında “Kuran’ın ya da başka herhangi bir kutsal kitabın yakılması saldırganca, saygısız bir eylem ve açık bir provokasyondur. Irkçılık, yabancı düşmanlığı ve buna bağlı hoşgörüsüzlük ifadelerinin İsveç’te ya da Avrupa’da yeri yoktur” ifadeleri kullanılırken, bildiri İsveç’te toplanma, gösteri yapma ve ifade özgürlüğünün anayasal olarak korunduğu vurgusuyla tamamlandı. Dışişleri’nin kınayan yaklaşımına rağmen olayın faili Momika, İsveç’te yayın yapan Expressen gazetesine verdiği röportajda tüm tepkilere rağmen on gün içerisinde Stockholm’deki Irak Büyükelçiliği önünde yeniden Kuran ve Irak bayrağı yakmayı planladığını kamuoyuna duyurdu. Iraklı Monika, tepki çeken eylemi öncesinde yapacağı protestonun düşünce özgürlüğü kapsamına girdiği talebiyle İsveç makamlarından izin almayı başarmıştı.

Kaynak: BBC News, <https://www.bbc.com/news/world-europe-66052670>.

İsveç hükümetinin önce izin verdiği sonrasında ise gelen tepkilerle kınama metni yayınladığı provakatif eylemin ardından başta İslam dünyası olmak üzere ciddi bir uluslararası tepki ortaya çıktı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, olaya yönelik “Bayramın ilk günü mukaddes kitabımız Kuran-ı Kerim’e yönelik İsveç’te yapılan alçak saldırıdır. Bu cürmü işleyenler kadar “fikir özgürlüğü” kılıfı altında buna izin verenler, bu alçaklığa göz yumanlar da emellerine ulaşamayacaktır. Türkiye olarak, tahrik siyasetine de tehdit siyasetine de kesinlikle boyun eğmeyeceğimizin bilinmesini istiyorum. Müslümanların kutsallarına hakaret etmenin düşünce hürriyeti olmadığını, Batılı kibir

abidelerine eninde sonunda öğreteceğiz” ifadelerini kullandı. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ise “Mübarek Kurban Bayramı’nın ilk gününde Kutsal Kitabımız Kur’an-ı Kerim’e yönelik İsveç’te yapılan aşağılık eylemi lanetliyorum” ifadelerini kullandı. Eyleme tepki gösteren Suudi Arabistan Dışişleri Bakanlığı, İsveç hükümetinin aşırılık yanlılarına izin verme kararını protesto etmek amacıyla İsveç Büyükelçisini çağırırken, İsveç hükümetini saygıyı baltalayan ve hoşgörü ve ılımlılık değerleriyle çelişen eylemleri önlemek için acil önlemler alamaya davet etmiş ve eylemi “utanç verici” olarak nitelendirmiştir. İran Dışişleri Bakanı Hüseyin Amirabdollahian ise İsveç hükümetini gösteriye izin vermekle suçlarken, İsveç’e yeni büyükelçi göndermeyi de reddetti.

NATO üyeliğinin tartışıldığı bir ortamda İsveç hükümetinin, İslamofobik bir eyleme izin vermesi uzun bir süre Türk kamuoyunda da tartışılacak gibi görünüyor. İletişim Başkanı Fahrettin Altun, Twitter üzerinden yayınladığı mesajda “İslamofobiyi mümkün kılmaktan ve özellikle İsveç’te Avrupa makamları nezdinde dinimize yönelik devam eden nefret örneklerinden bıktık ve yorulduk” ifadelerini kullandı. Ayrıca Altun, “NATO’da müttefik olmak isteyenler, İslamofobik ve yabancı düşmanı teröristlerin yıkıcı davranışlarına müsamaha gösteremez ve izin veremez” ifadeleriyle İsveç’in üyelik sürecine dair bir göndermede bulundu. Eyleme yönelik önemli bir diğer tepki de Katolik Kilisesi lideri Papa Francesco’dan geldi. Papa “Kutsal kabul edilen her kitap, inananlarına saygı gereği saygı görmelidir. İfade özgürlüğü asla başkalarını aşağılamak için bir bahane olarak kullanılmamalı, buna izin verilmesi reddedilmeli ve kınanmalıdır” ifadelerini kullanırken “Ya kardeşlik medeniyeti olacak ya düşmanlık medeniyeti. Ya geleceği birlikte inşa edeceğiz ya da bir gelecek olmayacak” sözleriyle “kardeşlik” bağlarının güçlendirilmesi gerektiğini telkin etti.

Wagner PMC’nin Rusya’daki Başarısız Darbe Girişimi

Şubat 2022’den beri devam eden Ukrayna işgalinin kilit oyuncusu olarak kabul edilen Wagner Grubu, liderleri Yevgeni Prigojin önderliğinde başkent Moskova’ya doğru bir askeri operasyon başlattı. Uzun bir süredir Rus askeri bürokrasisiyle ilişkilerinin bozuk olduğu bilinen Prigojin, Wagner güçlerinin 1 Temmuz’dan itibaren Rus Ordusu’nun kontrolü altına gireceğinin duyurulmasının ardından açıkça isyana kalkıştı. Her ne kadar Prigojin operasyonu darbe değil “Adalet Yürüyüşü” olarak tanımlasa da Rus hükümeti sert bir karşılık verdi. Telegram üzerinden örgütlenen Wagner savaşçıları, Ukrayna’nın işgal edilen doğu bölgelerinden Rusya’ya giriş yaparak güneydeki Rostov’u abluka altına aldı. Operasyon, Rostov’un ardından M4 otoyolu üzerinden Moskova’ya doğru genişletildi. Hızla gelişen operasyon, Belarus lideri Aleksander Lukaşenko’nun Wagner lideri Prigojin’le görüşmesinin ardından durdu. Prigojin, Wagner güçlerine yönelik yayınladığı ses kaydında,

Putin hükümetini devirmek gibi bir niyetinin olmadığını ve Rus kanının dökülmesini engellemek amacıyla isyanı sona erdirdiğini açıkladı. Putin hükümeti, Prigojin'in Lukaşenko'yla görüşmesinin öncesinde hakkındaki suçlamaların düşürüleceğini ilan etse de operasyonun bu kadar hızlı bir şekilde adeta bir oldu bittiye getirilmesi kamuoyunda "düzmece" iddialarını güçlendirdi. Konu hakkında birçok farklı yaklaşım olmakla birlikte St. Petersburg Avrupa Üniversitesi'nden Profesör Vladimir Gelman'a göre "Bu tür olayları sahnelemek çok zordur. Bunun için iyi bir yönetmenlik ve başka hiçbir yerde sergilenmemiş insanların oyunculuk becerileri gerekir" ifadelerini kullandı. Operasyona yönelik kuşklar devam etse de kamuoyunda uzun bir süre tartışılmaya devam edecek asıl konular; "Prigojin'in asıl amacı neydi? ve Putin'in iktidarını ne ölçüde etkiledi?" şeklinde sıralanabilir.

Gençlik döneminde sakatlık yaşamamış olsa olimpiyat madalyalı bir kayakçı olabileceği varsayılan Prigojin, arkadaşlarıyla yaptığı gasp ve hırsızlık nedeniyle henüz 20 yaşında 13 yıl hapis cezasına çarptırılmıştı. Hapishaneye girdiğinde Leningrad ismiyle anılan şehir, hapishaneden çıktığında St. Petersburg olarak anılmaya başlamıştı. Yeni dönemin yeni fırsatlar yaratabileceğini fark eden Prigojin, çok geçmeden başarılı ve zengin bir iş adamına dönüştü. Putin'in iktidarının başlarından henüz iş hayatına atılmış olan Prigojin, Putin'in muktedir hale geleme başlamasıyla konumunu daha da güçlendirdi. Concord isimli yemek şirketiyle Kremlin'in ana gıda tedarikçisi olan Prigojin, Putin'in dünya liderleriyle olan yemek davetlerinde bizzat servis hizmeti verdi. ABD Başkanı George W. Bush ile olan yemekte servis yaptığı görüntüler hafızalardaki yerini koruyor. Tam da bu noktada akıllarda beliren soru ise "Putin'in Aşçısı" olarak kabul gören Prigojin'i sıkı dostundan ayrı düşüren fikir ayrılıkları neydi? şeklinde ortaya çıkıyor. İsmi Adolf Hitler'in en sevdiği klasik müzik bestecisi Richard Wagner'den alan Wagner gurubu, 2014 yılında Prigojin tarafından kuruldu. Özellikle Suriye, Mali, Libya ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde yürüttüğü operasyonlarla tanınan Wagner Grubu, Ukrayna Savaşı sırasında birçok insan hakkı ihlali yaptığı gerekçesiyle Batı tarafından suçlanıyor. Moskova'daki birçok askeri elitten destek gören Prigojin, Savunma Bakanı Sergey Şoygu, Genelkurmay Başkanı Valeri Gerasimov ve Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'a karşı açıkça cephe almış görünüyor. Ukrayna yürütülen operasyonun kritik noktalarından biri olan Bakhmut'un ele geçirilirken 20 bin Wagner askerinin öldüğünü ifade eden Prigojin, "Rus çocuklar cephede ölümlerini seçkinlerin çocukları yurtdışına okumaya gidiyor" ifadesiyle açıkça Şoygu ve Lavrov'u hedef aldı. Ancak Prigojin'in operasyonunun üzerindeki belirsizlik giderildikçe Putin'in iktidarına yönelik olası etkilerinin gün yüzüne çıkacağı düşünülmektedir.

Kaynak: The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/2023/jun/25/prigozhins-march-on-moscow-chronology-of-an-attempted-coup>.

Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar

Koruyucu Aileler Artıyor

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, halen 9 bin 180 çocuğun 7 bin 581 koruyucu aile yanında sıcak bir aile ortamında yetiştirildiğini belirtti. Bakanlık, 6 Şubat tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen deprem felaketi sonrasında ise 7 çocuğun koruyucu aile hizmetinden yararlandırıldığını bildirdi. Hürriyet Gazetesi tarafından yapılan haberde Bakanlık, 30 Haziran'daki "Koruyucu Aile Günü" etkinliği öncesinde gazeteye güncel bilgileri verdi. Bakanlık'tan Hürriyet'e verilen bilgi şöyle:

"Korunma ihtiyacı olan çocuklardan çeşitli nedenlerle biyolojik ailesi yanında bakımları bir süre için sağlanamayan ve evlat edindirilemeyen çocuklarımıza bir aile ortamında eğitim, bakım ve yetiştirilme sorumluluğunu kısa veya uzun süreli olarak, ücretli veya gönüllü olarak sağlayan uygun aile ya da kişilere koruyucu aile deniliyor. Türkiye'de yürütülen Koruyucu Aile Hizmeti'ne başvuru şartları arasında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak ve sürekli olarak Türkiye'de ikamet etmek, 25-65 yaş aralığında bulunmak, en az ilkokul mezunu olmak, düzenli geliri bulunmak bulunuyor. Hoşgörülü, sabırlı, şefkatli, çocuklara güvenli bir ortam sağlayabilecek evli ya da bekâr herkes (çocuğun biyolojik anne-babası ya da vasisi dışındaki kişiler) koruyucu aile olabilirler. Türkiye'de 2002 yılında 515 çocuk koruyucu ailede iken, 2023 mayıs ayı itibarıyla 9 bin 180 çocuk 7 bin 581 koruyucu aile yanında sıcak bir aile ortamında yetiştiriliyor. Türkiye'de 6 Şubat tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen deprem felaketi sonrasında, Akriba veya Yakın Çevre Koruyucu Aile Modeli kapsamında akrabalarının yanında 7 çocuk koruyucu aile hizmetinden yararlandırılıyor".

Kaynak: hurriyet.com.tr/gundem/9-bin-180-cocuga-7-bin-581-sicak-yuva-42290856

Şubat Depremlerinde enkazdan çıkarılan bebekler Cumhurbaşkanlığı uçağıyla Ankara'ya götürülerek korumaya alındı. Depremzede çocuklardan 7'si koruyucu aile yanında.

Fransa'da Toplumsal Hareketler Şiddetleniyor!

Fransa'da bir gencin polis kurşunuyla ölmesiyle başlayan olaylar artarak devam ediyor. 27 Haziran Salı günü başlayan gösterilerden sonra sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Yağma, gasp, kundaklama ve protesto olaylarının yaşandığı Fransa'da polis sert müdahalelerde bulunuyor. 1 kişinin hayatını kaybettiği olaylarda gözaltı sayısı 2 bine yaklaşırken, Fransız polisi Paris'in dünyaca ünlü Şanzelize Caddesi'ni tahliye etti.

Kaynak: <https://www.ntv.com.tr/galeri/dunya/fransada-polis-kursunu-ile-olum-isyani-suruyor>

Fransız polisi, devam eden protestolarda Paris başta olmak üzere birçok kentte yaşanan talan ve yağma olayları üzerine güvenlik önlemlerini artırdı. Alınan önlemlerden biri de Paris'in en işlek caddesi Şanzelize'den turistler dahil herkesi tahliye edilmesidir.

Kaynak://www.ntv.com.tr/galeri/dunya/fransada-polis-kursunu-ile-olum-isyani-suruyor

İsveç ve İslamofobi

Bu yıl Müslümanlar Kurban Bayramını 28 Haziran- 1 Temmuz arasında kutladı. Bayramın ilk gününde Müslümanların kutsal kitabı Kuran-ı Kerim, İsveç'te Stockholm'daki bir caminin önünde yakıldı. İsveç Dışişleri Bakanlığı olayı kınadığını belirtti. Yapılan açıklamada,

"İsveç hükümeti, İsveç'teki gösterilerde bireyler tarafından yapılan İslamofobik eylemlerin Müslümanları rencide edebileceğinin tamamen farkında. İsveç hükümetinin görüşlerini hiçbir şekilde yansıtmayan bu eylemleri şiddetle kınıyoruz" ifadeleri kullanıldı (<https://tr.euronews.com>).

Kaynak: setav.org

Katoliklerin ruhani lideri Papa Francis, Müslümanların kutsal kitabı Kuran'ın yakılmasının kendisini 'öfkелendirdiğini' ve 'tikсindirdiğini' belirtti. Papa, "ifade

özgürlüğü adı altında bu eyleme izin verilmesini de kınadığını ve reddettiğini" dile getirdi. "Kutsal kabul edilen her kitaba, ona inananlara saygı göstermek için saygı gösterilmeli" ifadesini kullanan Papa, Birleşik Arap Emirlikleri'nden yayın yapan el Ittihad gazetesine verdiği röportajda, "Bu eylemler karşısında öfke ve tiksinti duyuyorum" diye konuştu (<https://tr.euronews.com>).

Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova: "Bu, sadece İslam, Hristiyan ve küresel din dünyasının değil, akli başında normal olan her bir kişinin sorunudur" dedi. Ayrıca Rusya İsveç'te Kur'an-ı Kerim'in yakılmasının "İslamofobik bir eylem" olarak kabul ettiğini açıkladı (aa.com.tr).

Bilindiği üzere İsveç'in başkenti Stockholm'de Irak asıllı Salwan Momika isimli bir kişi Stockholm Camisi önünde polis koruması altında Kur'an-ı Kerim yakmıştı.

Ekonomik Krizle Mücadele Eden Pakistan ile Uluslararası Para Fonu (IMF) Arasında 3 Milyar Dolarlık Bir Kurtarma Paketi Üzerinde Uzlaşya Varıldı

Kaynak: Annabelle Liang & Peter Hoskins, BBC News

Anlaşmanın hayata geçmesi için IMF'nin yönetim kurulu tarafından da onaylanması gerekiyor. Pakistan İngiltere'den bağımsızlığını kazandığı 1947'den bu yana en ağır ekonomik krizle karşı karşıya. IMF'yle anlaşmaya varılabilmesi için Pakistan Merkez Bankası faiz oranlarını 26 Haziran Pazartesi günü yüzde 22'ye yükseltmişti.

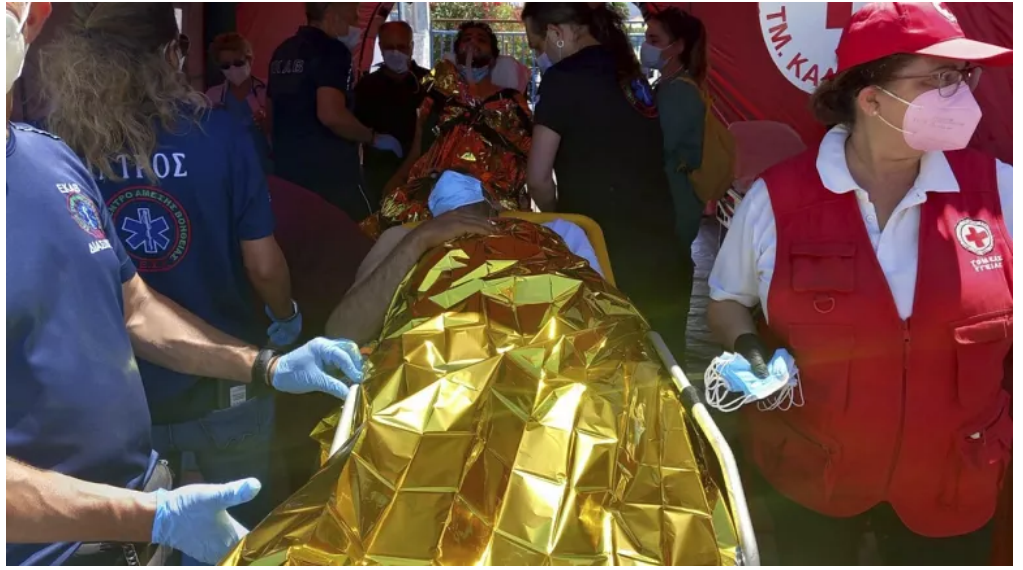
IMF'nin Pakistan masası şefi Nathan Porter, "Ülke ekonomisi 2022 yılında milyonlarca Pakistanlının hayatını etkileyen korkunç seller ve Rusya'nın Ukrayna savaşının akabinde uluslararası emtia fiyatlarındaki artış gibi dış şoklarla yüzleşmek zorunda kaldı" dedi. Porter bunların yanı sıra izlenen bazı yanlış politikaların da sonucunda ekonomik büyümenin durduğunu savundu.

ABD merkezli Wilson Center'dan Michael Kugelman, "Bu anlaşma Pakistan'a vahim bir şekilde ihtiyacı olan soluklanma fırsatını tanıyacak" dedi. BBC'ye konuşan Kugelman, "Şimdi mesele Pakistan'ın bu IMF anlaşmasını bir fırsat gibi kullanıp anlık tedbirlerden uzaklaşarak uzun vadeli bir canlanmayı hayata geçirip geçirmeyeceği" ifadelerini kullandı. Moody's Analytics'den ekonomist Katrina Ell de, "Yüksek enflasyon, sınırlı dış rezervler ve makroekonomik istikrarsızlık ile mücadele hem zaman ister hem de sürdürülebilir mali disiplin gerektirir" dedi. Pakistan'ın yıllık enflasyon oranı 2023 Mayıs ayında rekor seviyeye tırmanmış, yüzde 38'e yükselmişti. Dokuz ay içinde kademeli olarak aktarılacak olan IMF'nin 3 milyar dolarlık fonu, Pakistan'ın beklentisinin ötesinde. Zira hükümet 2019'da varılan ve geçtiğimiz günlerde süresi dolan 6,5

milyar dolarlık kurtarma anlaşmasından kalan 2,5 milyar doların kendilerine sunulmasını bekliyordu.

Pakistan rupisi bir yıl içinde ABD doları karşısında yaklaşık yüzde 40 değer kaybetti. Öte yandan Pakistan'ın 2022 yılındaki sellerden sonra yeniden inşası için dünya genelinde 9 milyar dolarlık bağış taahhüdünde bulunuldu. Pakistan'ın yaralarını sarmak için en az 16 milyar dolara ihtiyacı olduğu tahminleri yapıyordu.

Yunanistan'daki Tekne Faciasının Ardından Pakistan'da 10 Kişi Tutuklandı

Kaynak: Euronews

Pakistan'da Yunanistan'ın Mora Yarımadası açıklarında, yüzlerce kaçak göçmenin boğularak öldüğü tekne faciasıyla ilgili 10 kişi, insan kaçakçılığı suçlamasıyla tutuklandı.

Pakistan'daki yerel medyaya göre, tekne faciasında 300'e yakın Pakistan vatandaşı hayatını kaybetti. Yetkililer, son faciayla ilgili 9 kişinin Keşmir, 1 kişinin ise Gujrat kentinde tutuklandığını duyurdu. Uluslararası Göç Örgütü ve BM Mülteciler Yüksek Temsilciliği, batan teknede 400 ila 750 kişinin olabileceği tahmininde bulunuyor.

Pakistan İçişleri Bakanlığı, tekne faciasında 12 Pakistan vatandaşının kurtarıldığını belirtti ancak ölenlerin sayısı hakkında bilgi vermedi.

Bu arada Pakistan Başbakanı Şahbaz Şerif, tekne faciasında ölenler için 19 Haziran Pazartesi günü "ulusal yas" ilan etti.

Şerif, insan tacirlerine yönelik ülke genelinde kapsamlı bir operasyon başlatılması talimatı verirken, yargının bu kişilere en ağır cezaları vermesini

umut ettiğini söyledi. Pakistanlı göçmenler, İran, Libya, Türkiye ve Yunanistan üzerinden Avrupa ülkelerine ulaşmaya çalışıyor.

Hindistan'da Tren Kazası: Odisha'daki Kazada En Az 288 Kişi Öldü

Kaynak: BBC News

Hindistan'ın doğusundaki Odisha eyaletinde üç trenin karıştığı kazada en az 288 kişi hayatını kaybetti, 800'den fazla da yaralı var.

Bir yolcu treninin raydan çıkması sonucu vagonlar bitişikteki yük treninin üstünde ve raylara düştü ve o raydan geçmekte olan başka bir trenle çarpıştı. Kaza yerel saatle 2 Haziran Cuma akşamı 19:00 sıralarında yaşandı. Kalküta'dan Chennai'ye gitmekte olan Coromandel Express raydan çıkarak, park halindeki yük trenini çarptı. Trenin bazı vagonları da bitişikteki rayın üstüne düştü ve "Asya'nın Silikon Vadisi" olarak da adlandırılan Bangalore kentinden Howrah'a giden hızlı trenle çarpıştı.

Kaza bölgesine giden Hindistan Başbakanı Narendra Modi, sorumluların en ağır şekilde cezalandırılacağını söyledi.

Olay yerindeki arama kurtarma çalışmalarında da sona gelindi. Trenin neden raydan çıktığı henüz bilinmiyor. Çarpışan iki yolcu treninde 2 binden fazla yolcu vardı. 10 yıldan uzun süredir Hindistan'da bu kadar büyük kaybın yaşandığı bir tren kazası olmamıştı. Kazanın Hindistan Demiryolları'nın tarihindeki en ölümlü üçüncü kaza olduğu belirtiliyor. Kaza nedeniyle eyalette bir günlük yas ilan edildi.

Yayına Hazırlayan: Dilek KARADENİZ TOPAL

Bize Ulaşın

- ▶ Email: sam@ktu.edu.tr
- ▶ Twitter: [@sam_ktu](https://twitter.com/sam_ktu)
- ▶ Facebook: [@ktusam2020](https://www.facebook.com/ktusam2020)
- ▶ Instagram: [@sam_ktu](https://www.instagram.com/sam_ktu)
- ▶ Youtube: [KTÜ Stratejik Araştırma Merkezi](https://www.youtube.com/ktu_stratejik_arastirma_merkezi)
- ▶ Website: <https://www.ktu.edu.tr/sam>

YÖNETİM KURULU

Müdür

Doç. Dr. Özgür TÜFEKÇİ

Müdür Yardımcıları

Doç. Dr. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Doç. Dr. Abdullah UZUN

Üyeler

Prof. Dr. Bünyamin ER

Prof. Dr. İsmail KÖSE

Doç. Dr. Umut ÜZAR

Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ

ÇALIŞMA GRUPLARI

Ekonomik Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Doç. Dr. Umut ÜZAR

Arş. Gör. Tuğçe ADIMLI
Sema ŞEKER

Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları Çalışma Grubu

Koordinatör: Doç. Dr. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Doç. Dr. Abdullah UZUN
Arş. Gör. Dr. Nisa ERDEM
Öğr. Gör. Fatma NALBANT
Arş. Gör. Tülay DEMİR
Arş. Gör. Abdülgazi YIKICI
Kübra ÖZDEMİR
Aynur YILDIRIM

Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Dr. Öğr. Ü. Hüseyin YADİGAROĞLU

Doç. Dr. Bayram SEVİNÇ
Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ
Dr. Öğr. Ü. İhan BİLİCİ

Uluslararası Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Doç. Dr. Vahit GÜNTAY

Prof. Dr. İsmail KÖSE
Dr. Öğr. Ü. Göktuğ KIPRIZLI
Arş. Gör. Fevzi KIRBAŞOĞLU
Ceren HAKYEMEZ
Dilek KARADENİZ
Mehmet Can ALBAYRAK
Nurfer GEZER
Aleyna TEMİZ
Münevver YAVUZ

Güney Asya Çalışma Grubu

Koordinatör: Dr. Ulaş Kutsi ÇEZİK

Dr. Elif Esra NARTOK
Dr. Yücel BULUT
Dr. Emre YÜRÜK
Professor Aparna SRIVASTAVA
Assistant Professor Sheetal SHARMA
Assistant Professor Devender KUMAR
Fatma GÜNEŞ
Cansu KOÇ